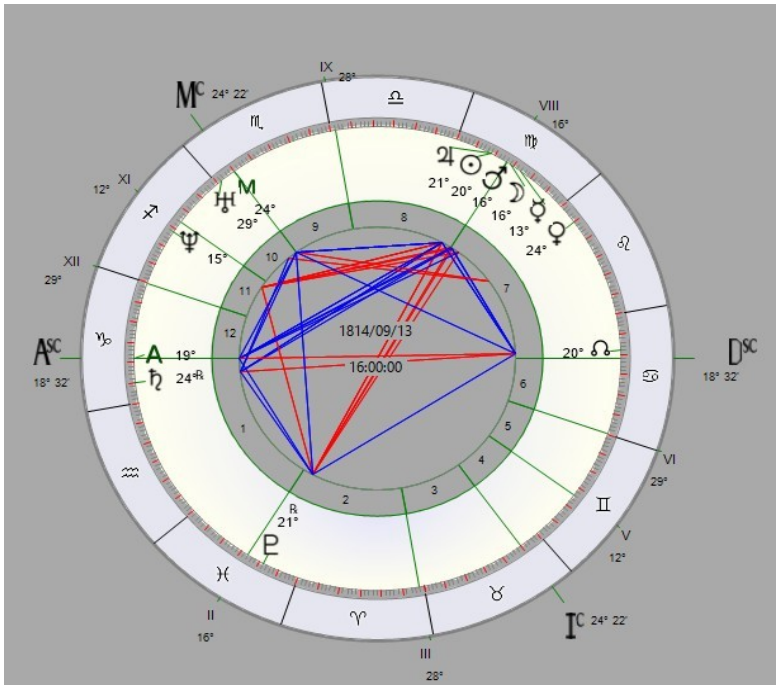
Nicolaas Beets, “God, gezin & vaderland”, 1814-1903.
Onlangs werd ik opmerkzaam gemaakt op het uitkomen van een nieuwe biografie van een van Nederlands grootste/bekendste schrijver uit de 19de eeuw nl. Nicolaas Beets, geschreven door de neerlandicus Rick Honings. De titel luidt “God, Gezin en Vaderland” wat slaat op de hoekstenen van Beets zijn leven. Aardig is dat direct in het begin van het boek staat de geboortedatum, plaats én tijd vermeld en verder op in het boek staan bij verschillende gebeurtenissen in Beets’ leven ook die nauwkeurige tijd-aanduidingen. Dus voor de astrologisch geïnteresseerde boeiend materiaal.
Bijgaand de horoscoop van Beets (13 september 1814 16h00 LMT, Haarlem - Mastro 7.8).

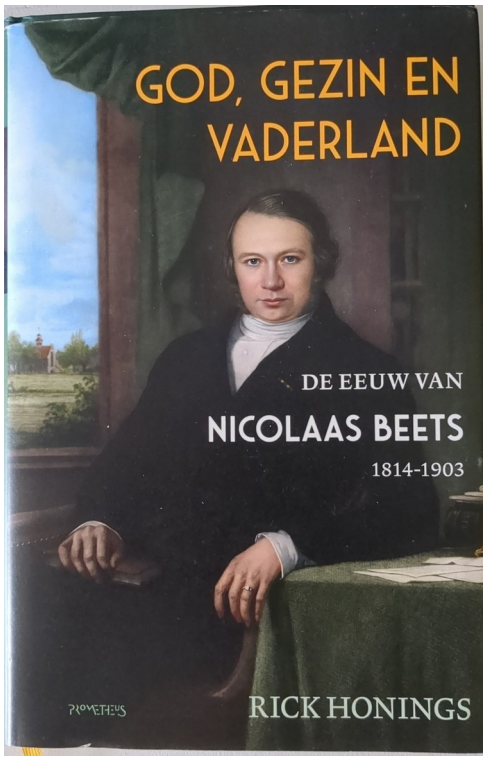

Gezien de titel van het boek had ik veel bezetting verwacht van het 4de, 10de en 9de huis. Dat pakte toch ietwat anders uit, maar wel voorstelbaar. Bij Beets staat de Zon in dezelfde graad als Jupiter en de Maan ook binnen een graad nauwkeurig vierkant Neptunus. Met een dergelijke stand is te verwachten, dat iemand wat heeft met religiositeit. Beets is natuurlijk vooral bekend geworden door zijn schrijverschap van zijn boek de Camera Obscura, maar is in feite va. 1840 tot 1854 predikant geweest in Heemstede, daarna idem in Utrecht tot hij bij koninklijk besluit op 14 december 1874 tot hoogleraar in de kerkgeschiedenis benoemd werd te Utrecht.

Bij het maken van een horoscoop van iemand uit het begin van de 19de eeuw kan het lastig zijn om de toen nog NIET ontdekte planeten Pluto en Neptunus een plaats te geven. Gekozen is om deze wél in de tekening weer te geven, maar er kan natuurlijk ook een zaak gemaakt worden van het gegeven, dat deze punten nog totaal niet in het bewustzijn van de toen levende mensen aanwezig waren en dus ook geen vermelding verdienen. Zeker geldt dit voor Pluto, die pas in de dertiger jaren van de 20ste eeuw ontdekt werd. Neptunus werd 1846 ontdekt, hoewel er al daarvoor waarnemingen waren zonder dat men zich bewust was, dat het hier ging om een (nieuwe) planeet.

Opvallend is de zware bezetting in het 8ste huis van Beets. Is dit te duiden in zijn leven? Zijn eerste vrouw Aleida van Foreest stierf 8 mei 1856 (20h30) op 37-jarige leeftijd nadat zij op 29 april 1856 (7h30) bevallen was. Beets kreeg in totaal 15 kinderen, waarvan bij zijn overlijden in 1903 nog 9 in leven waren. Sommige stierven zeer jong. Bedacht moet worden, dat in de 19de eeuw sterfte van jonge kinderen/zuigelingen veelvuldig voorkwam. Bijvoorbeeld een (vroege) tijdgenoot van Beets, Willem Bilderdijk (dichter/geschiedkundige & advocaat) verloor in twee huwelijken niet minder dan 10 kinderen! Daarnaast had Beets in het kader van zijn beroep ook veel met de dood te maken. In de biografie staat ook vermeld, dat het aantal zuigelingen dat overleed niet eens meer precies werd bijgehouden, gezien de aantallen waarbij dit gebeurde. Beets trouwde 20 oktober 1859 de 2de keer met Jacoba Elisabeth van Foreest (6 januari 1828), een jongere zuster van zijn overleden vrouw.
Astrologisch: in Beets’ horoscoop staat de partner in zeven, maar de zuster van de partner is het derde van het zevende huis (dus Beets zijn negende huis). De heer van van dit huis is Venus en die staat ook weer in Beets zijn zevende….

Een groot deel van het jaar 1856/1857 staat Neptunus transit, geassocieerd met oa. verlies tegenover het stellium in Maagd en ook conjunct Pluto radix. Daarnaast staat Uranus transit in Taurus en op weg naar conjunctie IC. Daarna is er overigens nog de oppositie met Uranus radix. Drastische/plotselinge wijziging in zijn huiselijke omstandigheden zijn hierdoor wel aangegeven, maar de precieze vorm uiteraard niet. Een jaar eerder overleed zijn moeder en in 1857 (20 augustus 11h) overleed zijn zoon van 1 jaar. Tevens overleed 9 oktober 1857 22h30 zijn oudste zoon Marten. Ten slotte overleed eind 25 december 1857 5h00 nog zijn schoonmoeder.

Beets zijn Saturnus staat prominent bij de Ascendant in Steenbok. Saturnus ook sextiel MC en driehoek Zon/Jupiter. Meermalen komt in zijn biografie naar voren zijn ambitie. De biograaf Honings: “Een constante in Beets’ leven was zijn struggle for highlife, zijn onbedwingbare zucht om hogerop te komen..”. Tijdens zijn lezingen deed hij nauwelijks improvisatie, maar hij bereide alles serieus voor en had hij alles van te voren opgeschreven. Dit kan natuurlijk mede te maken hebben met zijn zware Maagd-bezetting.
Zijn wens was in zijn jeugd al om een adellijke vrouw te trouwen en dat is later gelukt. Ook is hij erin geslaagd om door te dringen tot een heel andere sociale kring dan zijn afkomst. De zoon van een Haarlemse apotheker kreeg in volwassenheid contact met leden van het koninklijk huis uit verschillende generaties. Op het eind ook een bijzondere band met Willem III. Naar mijn idee heeft dit zowel Saturnus (zijn ambitie) maar ook Uranus energie (brak duidelijk door de grenzen van een sociale klasse).
Verder Uranus in het tiende huis: dit komt naar voren, dat zeker in zijn hoogleraarschap van 9 jaar werd hij gezien als een “buitenbeentje”. Hij werd destijds aangenomen op die plek mede op aandringen van Koning Willem III, terwijl hij nauwelijks wetenschappelijk werk had verricht op dit vakgebied en de vakliteratuur hield hij ook niet bij. Beets stelde zijn studenten nooit moeilijke vragen en liet ze altijd slagen voor hun examen. Het voornaamste was, dat de student liet zien, dat hij ergens over had nagedacht. Beets was een hartstochtelijk pleitbezorger van afschaffing van de slavernij, wat natuurlijke een sterk Uranus thema is. Bij vrouwen-emancipatie was hij tot op zekere hoogte betrokken, maar was aan de andere kant zeker geen wegbereider voor volledige emancipatie.

Zijn er ook verdere progressief momenten herkenbaar middels transits van de zware planeten?

Rond 1836 besloot Beets zich te “bekeren”. Hij richtte zich volledig op zijn studie theologie, ging niet meer naar de sociëteit, dronk niet meer en meedoen aan feesten was er ook nauwelijks nog bij. Zijn gedweep met de dichter Byron en romantische Weltschmerz maakte plaats voor optimisme en godsvertrouwen. Is dit in zijn horoscoop terug te vinden? In die periode loopt Jupiter transit over zijn descendant en de Noordelijke Maanknoop (in 7de huis). Zijn inzet voor de ander middels zijn studie, zijn roeping en latere beroepsuitoefening lijken hiermee bevestigd.

In 1839, op zijn 26ste jaar, verscheen de eerste druk van de Camera Obscura onder het pseudoniem Hildebrand. Met dit boek werd hij beroemd in Nederland en tot ver in de 20ste eeuw werd het boek gelezen, uiteraard hertaald of ingekort (ondergetekende heeft het zelf ook nog op zijn middelbare school deels gelezen). In het heden is er zelfs nog een luisterboek van. Andere literatuur en geschriften van hem worden niet/nauwelijks nog gelezen. Is hiervan wat te zien in zijn horoscoop? Uranus loopt in deze periode oppositie het stellium in Maagd. Op zich was dit een activiteit die

duidelijk buiten zijn theologie activiteiten lag en in de loop van de tijd bleek, dat invloed ook nog gold voor vele generaties erna. Hij schreef het ook onder pseudoniem Hildebrand. Uranus maakt ook conjunctie Pluto (geheim!) in deze periode.

1840 startte Beets als predikant in Heemstede waar hij tot 1854 bleef om vervolgens hetzelfde werk te starten in Utrecht. Volgens de biograaf waren het de gelukkigste jaren van zijn leven. Beets hield van het buitenleven, kreeg veel waardering en genoot van het huwelijk met zijn eerste vrouw Aleida en de kinderen. In deze periode werkt de oppositie van het stellium met Uranus ook, want de gang van de planeet is immers langzaam (gem. 7 jaar over een teken). Uranus staat in de radix in 10, dus de aanwijzing dat dit uitwerking heeft op de beroepssfeer is duidelijk. Eind 1840 staat ook nog Jupiter exact korte periode op zijn MC. Eind september verhuisden Beets en zijn gezin naar Heemstede. Op 4 oktober hield hij zijn intree- preek in Heemstede.

Zijn schrijverschap moet aan de hand van de horoscoop vooral ook gezien als een uit de hand gelopen hobby (Gemini 5de huis). Later in zijn leven wist hij er behoorlijk geld mee te verdienen. Zijn kunst voorkeur lag vooral op het concrete: alles moest niet te symbolisch zijn en impressionistische kunst stond hem daarom ook niet aan. Beets heeft in zijn horoscoop dan ook een zware nadruk in de aarde-tekens (Zon, Maan, Ascendant, etc.).

Hoogtepunt was zijn 70ste verjaardag (1884), die ook landelijk uitgebreid gevierd werd. Zelfs overzee werd geld ingezameld voor de huldiging (Ned. Indië, Zuid-Afrika en de VS) en ook een deel van de buitenlandse pers besteedde er aandacht aan. Hij werd erkend als de beroemdste schrijver van Nederland. In 1884 ontving hij ook een eredoctoraat van de universiteit van Edinburgh.
Astrologisch: Jupiter transit staat in het najaar conjunct zijn radix Venus. In het begin van het jaar staat Jupiter transit oppositie Saturnus radix in het eerste huis. Pluto staat in deze periode verspreid over een aantal jaren steeds oppositie Uranus radix. Ten slotte staat de planeet Neptunus transit oppositie het MC radix. Naar mijn idee blijkt hier dan toch, dat het nuttig is de later ontdekte planeten mee te nemen voor de duiding.

Zijn jongste dochter, die in 1957 overleden is herinnerde haar vader soms als zeer streng. Zij had op 15 jarige leeftijd kennis aan een jongen, maar haar vader verbood dat. Vervolgens kreeg zij 7 jaar huisarrest (!) en mocht het huis niet meer alleen verlaten, behoudens bezoeken aan bijvoorbeeld kerken ed.. Zij werd dan wel er heen gebracht en opgehaald. Hij had volgens haar ook wel een andere kant: hartelijk, goedgeluimd, gul & betrokken, kortom een sociale instelling gericht op harmonie in het gezin. Zijn Saturnus vs. zijn Uranus kant.

Aan het eind van het boek geeft de schrijver nog wat kernpunten weer van zijn persoonlijkheid: “een ijdele , licht narcistische, soms lichtgeraakte man , die er alles voor over heeft om hogerop te komen..”. Het eerste deel kan astrologisch verklaard worden door het stellium in Maagd en zijn ambitie is eerder besproken. “Een diepgelovige dominee, die probeerde het goede te doen...”: idem weer het stellium en het vierkant naar Neptunus in het 11de huis. “Een beminnelijk mens, sociaal en hartelijk, trouw in vriendschappen, ... gezellige, strenge vader.... al met al een conservatief in hart en nieren.”: de eerder genoemde Saturnus en Uranus invloeden.

Het sterfmoment is ook bekend. 13 maart 17h00 1903 te Utrecht. De actuele ascendant ging net in het achtste huis lopen van de radix. Bij zijn begrafenis op 17 maart waren volgens het Algemeen Handelsblad “ duizenden aanwezigen”, wo. ook ministers, hoogleraren, burgemeesters en de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer.

Het boek staat vol met details uit het leven van Beets en bij de astrologische beoordeling qua progressie is in de eerste plaats gekeken naar de transits van de langzame planeten en dan

uitsluitend naar conjuncties & oppositions om het geheel wat overzichtelijk te houden. Natuurlijk kunnen andere aspecten & technieken ook in aanmerking komen, zoals secundaire progressies, primaire technieken, etc. , maar dat zou een zeer uitgebreide studie vereisen, waarbij het aantal pagina' s zelfs meer kan bedragen dan de biografie (728!).

Als algemene lijn moet toch ook gerealiseerd worden, dat in de 19de eeuw was het leven veel harder dan nu. De dood was steeds dichtbij. Voor een reeks ziekten waren er geen adequate geneesmiddelen. "De grachten in steden zoals Haarlem, Leiden en Utrecht stonken verschrikkelijk en lagen vol afval en uitwerpselen; in hetzelfde water kon men de vrouwen de was en de afwas zien doen. Een groot deel van de inwoners [in Utrecht], zo' n 21 %, leefde onder de armoedegrens van 300 gulden per jaar. Rond 1850 waren er meer dan 20.000 bedeelden op een bevolking van nog geen 50.000..... Op veel plaatsen zag men om hulp smekende volwassenen en kinderen." (Honings, 2026, pag. 418). Aan de andere kant was het ook de eeuw, waarin grote technologische vernieuwing plaatsvond. Toen Beets 1833 aan de Universiteit in Leiden ging studeren, moest hij vanuit Haarlem zich verplaatsen via de trekschuit met een reistijd van 4 uur. 1839 reed de eerste trein in Nederland.

Tip: om sneller een overzicht te krijgen van de invloeden van de transit-planeten ten opzichte van een specifieke radix over een langere tijdsperiode is het programma van Walter Pullen , Astrolog, een behulpzaam instrument.
https://www.astrolog.org/astrolog.htm

Rick Honings, " God, gezin en Vaderland. De eeuw van Nicolaas Beets – 1814-1903", 2026.